

לפני שבועיים גילה „העולם הזה” לראשונה כי האמריקאים מזהירים מפני אפשרות של מגיפה של דלקת קרום-המוח בארץ. להלן פרטים ראשונים ומלאים על המחלה ודרכי התפשטותה

זהירות: דלקת

קרום-המוח מתקרבת

זו אחת הסודות השמורים ביותר במערכת-הבריאות, העוברת בי אחרונה טלטלות איומות: **השגרירות האמריקאית בתל-אביב פתחה במיבצע-חי-סוף המוני של כל עובדיה ובני-משפחותיהם. לפי תחזיותיהם, אמורה לפרוץ בארץ מגיפת דלקת-קרום-המוח (העוצבה המנינגוקוקלית). עד כה חוסנו 490 אנשים, הכוללים את כל הסגל הדיפלומטי והעובדים הישראליים, בתרכיבי-חיסון מיניעתי.**

הטיפול נעשה עליידי שימוש באנטיביוטיקה, כדוגמת פניצילין, באמצעות וריקות.

בקרוב המטופלים יש בין 5% ל-10% מיקרי מוות.

יש סוגים שונים של המחלה הזאת, ויש חיידק נדיר, הגורם להרעלת-דם קשה, שבה נסתמים כליהיהם ונגרם נמק. במיקרה הזה יש בין 90%-80% מיקרי-מוות.

לדברי הפרופסור, ככל ארבע או חמש שנים מופיעים בעולם גלים אפידמיים, הנובעים ברובם מלידתם של דורות חדשים, שאינם מחוסנים מהמחלה.

ב-1976 היתה בסארפאלו התפרצות של המחלה, ועשרות אלפי אנשים חלו בה. הממשלה הבריאית הטיסה

לדברי מחלקת-הבריאות של השגרירות, עלות החיסון של כל עובד מתקרבת לסכום של 150 דולר. דלקת העוצבה המנינגוקוקלית מתפרצת מדי שנה באזורים שונים באפריקה, משני עברי קצה-השווה. אין נתונים מדויקים על מידת הנפגעים, מפני שלשילטונות בארצות אלה אין דרך לבדוק זאת, ואם יש להם נתונים אין הם נוהגים למסור דיווחים מדרויקים לאירגון-הבריאות העולמי.

זוהי הפעם הראשונה שאנשי השגרירות מקבלים חיסון במסיגרת הטיפול המניעתי. לפי דיווחים לא-רשמיים, אירעה התפרצות של המחלה בשנה שעברה ברחבי אפריקה.

מומחים למגיפות (אפידמיולוגים) מצפים להתפרצות רבי-תו של המחלה בחורף הזה בי מצרים, ומשם תפשט לכל אגן המזרח התיכון.

הנוסע הזה פנה לשגרירות מצריים, כדי לקבל אישור לקיום המחלה שם. דוקטור עבדאלוהאב, קצין-העיתונות של השגרירות, פרץ בצחוק כשנשאל על כך ואמר: „שמעתי על קיום המחלה דרך העיתונות. לא היו דברים מעולם. לי זה נראה כהמצאות של עיתונאים”

מה קרה במצריים

פרופסור חיים גריכטר, מומחה לבריאות-הציבור, ובין שאר תפקידיו גם מנהל המעבדה הווירולוגית של תל-השומר, תיאר את המהלה: אין כמעט מדינה בעולם שבה אין מופיעים מפעם לפעם מיקרים של מחלה זו, ללא קשר בין מיקרה למיקרה. בישראל יש מדי שנה בין 50 ל-70 מיקרים.

הסימפטומים של המחלה הם כאבי ראש חריף, חום גבוה מאוד, קשיוד העורף, הקאה, ולפעמים תרדמת (קומה).

* העולם הזה יגלה לראשונה את פרוץ המגיפה במצריים, במרום חשקף לפני שבועיים, כעבור שבוע שאל ידועות אחרונות על כך את הפרופסור מיכאלי.

מארצות-הברית מיליוני מנות-חיסון, כדי לחסן את אוכלוסיית סארפאלו. במקביל היתה באותה השנה התפרצות גם בארצות-הברית, עם יותר מאלף מיקרים.

בצבא ארצות-הברית נהוג לחסן את כל הטיורנים, הנשלחים מעבר לים, מפני שבארצות רבות, שבהן הם משרתים, נפוצה המחלה.

מישרד-הבריאות בארץ נוהג לחסן את כל עולי-הגל למכה היוצאים מהארץ, בגלל ידיעות על התפרצות המחלה בסעודיה.

לדברי הפרופסור, בין 10% ל-30% מהאוכלוסיה במדינה נושאים את החיידק בגופם, ונקראים „נושאים סימפטומטיים”, מכיוון שאינם מפתחים את הסימפטומים. הטיפול בנושאים קל יחסית, בהשוואה לטיפול בחולים עצי

סכנה: מיצריים והלאה

החוזר שהוציאה שגרירות ארצות-הברית לעובדים שקיבלו את החיסון לדלקת-העוצבה המנינגוקוקלית (דלקת קרום-המוח): **דלקת-העוצבה המנינגוקוקלית: אפידמיה של דלקת-העוצבה המנינגוקוקלית מתפרצת כמעט מדי שנה באזורים מסוימים באפריקה.**

בחורף האחרון עלה מיספר התפרצויות-המחלה במצריים, ואפידמיולוגים מנבאים כי בתחילת דצמבר 1988 תהיה במצריים התפרצות נכרת של המחלה. רשויות אלה מאמינות כי קיים חשש של התפשטות המחלה ממצריים לארצות נוספות באגן-הים-התיכון, שיש להן גבול פתוח עם מצריים.

הזיהום המנינגוקוקלי מועבר עליידי שאיפה של הפרשות ריריות האף של אדם, שלקה במחלה. העברת החיידקים נעשית בעיקר

MENINGOCOCCAL A-C VACCINE
PATIENT INFORMED CONSENT FORM

באמצעות מגע קרוב, במקומות צפופים או לא מאווררים כראוי. מגורים צפופים, כמו ביחידות צבא, או אמצעי-תחבורה צפופים, הם דרכים אופייניות להפצת החיידקים. הסיכון בהידיקות מזיהום מנינגוקוקלי עליידי דיפלומטים בחו"ל הוא מינימלי, אבל קיים. הסגל הרפואי מומלץ כי כל סגל-השגרירות, החל בגיל 18 חודשים, יקבלו מנה אחת של החיסון A+C, אשר תבטיח הגנה ענילה לפחות לתקופה של שנהיים. לגבי ילדים בגילים שבין 3 חודשים עד 18 חודשים מומלץ לתת שתי מנות-חיסון, בהפרש של 3 חודשים ביניהן, מאחר ולחיסון יש השפעה חלשה מאוד בקבוצת גיל זו. החיסון אינו מומלץ לילדים מתחת לגיל 3 חודשים, מאחר ואין כל תגובה חיסונית בקבוצת-גיל זו.

סיכונים ותופעות-לוואי אפשריות: תופעות-הלוואי לחיסון המנינגוקוקלי אינן חזקות או מרגשות בדרך כלל, ומישכן אינו עלה על 24 שעות. תופעות-הלוואי כוללות אדמוניות ורגישות באיזור שמסביב למקום הזיקה, חום או התקררות. קרה, המושם על מקום הזיקה ואספירין ידועו, בדרך כלל, את החום הסיסטמי, ההתקררות והתחושה הלא-נוחה.

אזהרות מיוחדות: עדיין לא הוכחה בטיחות החיסון לנשים הרות. מבחינה תיאורטית, עדיף שלא לחסן נשים הרות, אלא אם כן יש סיכון משמעותי להדבקה. יש לדון בכל מיקרה לגופו עם הסגל הרפואי. לא מומלץ גם לאנשים, הסובלים מחום, לקבל את החיסון.

במדניה

העם הפרופסור שלא היה

שערוריות בכוס מים:

תוארו של ארנס

והמודעה הערבית

מכונת-הבחירות תובעת קורבנות, כמו מולך. כל פרט קטן יכול לשמש למטרה זו.

כך קרה השבוע לתוארו של משה ארנס.

לפתע גילה המקומון העיר כי ארנס חי על שקר. לא זה בלבד שמעולם לא זכה בתואר דוקטור, אלא שגם אינו זכאי להשתמש בתואר פרופסור. אמנם היה במשך כמה שנים פרופסור-חבר בטכניון, אך מכיוון שחלל לשמש בתפקיד זה, גם פרופסור איננו. משמע: הוא מרמה.

היתה זאת טענה די מופרכת.

ארנס וכה בתואר שני (מ"א) באחד המוסדות היוקרתיים ביותר בעולם: „אס-איי-טי” (המכון הטכנולוגי של מאסאצ'וסטס) בית-המקדש של הטכניולוגיה המודרנית. למוסד זה מתקבלים רק התלמידים המהוננים ביותר.

הוא שימש כמה שנים כפרופסור-חבר בטכניון. כעבור כמה שנים לימד בטכניון שנית, אך הפעם לא זכה שוב

פרופסור (?) ארנס תפקיד לחוד, דונה לחוד

בתואר זה. משמע שהטכניון לא התפעל מכישרונו בתחום זה. אולם בארץ אין חוק המסדיר את השימוש בתוארים אקדמיים. מקובל בארץ להרביץ את התואר „פרופסור” לכל אדם שפעל כפרופסור מכל דרגה שהיא. בשימוש המקובל, אין קשר ישיר בין התפקיד של פרופסור ובין התואר. מבחינה זו אין ארנס מהווה חריג.

רבין, ראש האינתיפאדה. בכיוון ההפוך התעוררה שערוריה מופתית ורמת: המערך נתן מודעה בשם „העריב אל-סינארה” בנצרת. בתרגום השתבשה מילית-יחסית, והתקבל הרושם כאילו המערך משבח את האינתיפאדה.

דרושה מידה רבה של טימטום או זדון כדי להאמין כי המערך יתן מודעה כזאת בכלל, ובמערכת-הבחירות בי פרט. יצחק רבין, איש-המערך, הוא המדכא הגדול של האינתיפאדה, וכל הערבים בישראל שונאים אותו בשל כך. אבסורד הוא לחשוב כי המערך יופיע פתאום כמצדד האינתיפאדה.

אך כאשר אין נושאים אמיתיים ש אפשר להתנצח עליהם, גם תוארו של ארנס ומודעה ערבית יכולים לשמש דלק למכונות הבחירות.

המשלה איום נורא

אי-שאיף מאיים

בנשק חם. ראש

הממשלה מאיים

ברצח-עם. כל זה

כבדרך אגב.

אחד האימים המחזירים ביותר הוי העולם הזה 2668

מם. נהוג לטפל בנושאים באנטי-בייטיקה.

לטענתו אין כיום סכנה של מגיפה בארץ, מכיוון שהמחלה מתפרצת במדינות גרווליס רק כאשר 70% מהאוכלוסייה הם נושאים.

יש קשר הדוק בין תנאי-מגורים לבין התפרצות המחלה. במקומות שתנאי-החייה ירודים, ואין איוורור מתאים, יש סיכויים טובים לחלות, מפני שהחיידק עובר מאדם על-ידי הפרשות של גרון ואף. כלומר: די בהתעטשות ישירה על פנים של אדם כלשהו, כדי להעביר לו את החיידק.

בנושאים מטפלים טיפול מניעתי, ואילו בחולה מטפלים טיפול קורטיבני. **לפי דיווחים שקיבלה ישראל מאירגון-הבריאות העולמי, יש בשבע מדינות דיווחים על מיספר חולים שהוא בגדר של מגיפה. השבע: ברזיל, סודאן, צ'אד, הודו, אתיופיה, סעודיה ומצריים.**

לגבי מצריים יש בעייה. השילטונות שם אינם מוסרים דיווחים לאירגון-הבריאות העולמי.

על רקע דברים אלה ניתן להבין את הפאניקה שאחזה באמריקאים, שבידרי הם נתונים מראגים לגבי מיספר החולים במחלה במצריים. מאחר ועיר ברי-שגרירות רבים נוהגים לפקוד את קאהיר במסיגרת תפקידם, הרי שבי-פוטנציה הם יכולים להיות הנושאים האיריאליים של המחלה בארץ, וכמוהם התיירים הישראליים. משום-כך עלולה לפרוץ בארץ מגיפה נוספת.

לשום גורם ישראלי לא היו נתונים לגבי המחלה בירדן, אך מהשגרירות האמריקאית נמסר שגם שם ידוע על מיספר מיקרים, העובר את הממוצע השנתי.

הדוקטור צבי בן-ישי, דובר בית-החולים רמב"ם בחיפה, וירולוג ב-מיקצועו, מספר שב-1987 היו 66 מיקרים ברחבי הארץ, ובשנת 1988 היו עד עכשיו 62 מיקרים. לדבריו, אין צורך לחסן את כל האוכלוסיה, והוא מביא כדוגמה את הנשיא האמריקאי ג'ורג' פורד, שחיסן את כל אמריקה נגד שפעת-החזיריים, בעלות של 140 מיליון דולר, ולבסוף „לא קרה דבר”. גם בניישי מודע להתפרצות סכר דאז, אך גם לפי טענתו קטנים הסיכויים שזה יגיע לישראל. כדי שזה יגיע למימדים של מגיפה, יש צורך במיספר גדול מאוד של נושאים, ולטענתו גם על זה יתגברו.

מוות נדיר

פי הפרופסור טיבריו שורץ, מי שהיה האפידמיולוג הראשי של מישרד-הבריאות עד לפני שלוש שנים,

אורית זיובל וזוהר אהליאב

(המשך בעמוד 38)